

๒๐

พุทฺธชโนรส

(๑)

สุทินน์ วัต เมทาน์ อสวกุขยาวห์ นิพพาน์ โหตุ
ขอทานที่ข้าพเจ้าถวายดีแล้ว
จงนำไปสู่พระนิพพานอันสุญสิ้นกิเลสอาสวะ

พุทธชิโนรส (๑)

๑๘๑

คนส่วนใหญ่มักมองเห็นความทุกข์เป็นความสุข เห็นสิ่ง
ที่ไร้สาระว่าเป็นสาระ เป็นกำไรของชีวิต ทั้งๆ ที่ความจริงสิ่งต่างๆ
เหล่านี้ ล้วนเป็นการขาดทุนชีวิตทั้งสิ้น พระลัมมาลัมพุทธเจ้า
ตรัสไว้ว่า การได้เกิดเป็นมนุษย์เป็นการยาก ดังนั้นเมื่อเราได้
กายมนุษย์ซึ่งเปรียบเสมือนต้นทุนมาแล้ว อยู่ที่ว่าใครจะใช้ชีวิต
นี้ได้คุ้มค่ามากกว่ากัน จะกำไรหรือขาดทุนขึ้นอยู่กับ การดำเนิน
ชีวิตของเรา เพราะฉะนั้นผู้รู้ทั้งหลายต่างหมั่นสั่งสมบุญกุศลกัน
อย่างเต็มที่ บุญกุศลที่เพิ่มขึ้น บารมีที่เพิ่มขึ้นนี้ได้ชื่อว่า เป็น
กำไรชีวิตอย่างแท้จริง โดยเฉพาะถ้าเราเข้าถึงพระรัตนตรัย
ภายในได้ มีที่พึ่งที่ระลึกภายใน ชีวิตจะปลอดภัย และชื่อว่าได้
บรรลุวัตถุประสงค์ของชีวิต เป็นกำไรชีวิตที่คุ้มค่ายิ่งกว่ากำไร
ทั้งปวง

มีพระโบราณจารย์ ได้สอนการอธิษฐานจิตไว้ว่า

“สุทินัน วต เม ทานํ อสวกุขยาวหํ นิพพานํ โหตุ

ขอทานที่ข้าพเจ้าถวายดีแล้ว จงนำไปสู่พระนิพพาน
อันสุขุณลีนกิเลสอาสวะ”

โบราณจารย์ทั้งหลายท่านมักจะสอนว่าเวลาที่เรำทำบุญ
ไม่ว่าจะเป็นบุญที่เกิดจากให้ทาน รักษาศีล หรือเจริญภาวนาก็ตาม
อย่าลืมอธิษฐานจิตกำกับไว้เพื่อเป็นแผนผังชีวิตในการเดินทาง

พุทธจริยธรรม (๑)

๑๘๒

ไกลในสังสารวัฏ ส่วนการอธิษฐานนั้น คำอธิษฐานจะต้องมีคำว่า ขอให้ได้บรรลุมรรคผลนิพพาน หรือให้เป็นพลวปัจจัยให้ได้ บรรลุมรรคผลนิพพาน นอกนั้นเป็นคำอธิษฐานที่รองลงมา การอธิษฐานจิตไว้ผิดจะทำให้ชีวิตมีตมม เหมือนเรื่องในอดีตชาติของพระราหุลเถระ

*ในสมัยของพระปทุมุตตรสัมมาสัมพุทธเจ้า ประมาณ หนึ่งแสนกัปจากภัทรกัปนี้ พระราหุลท่านเคยเกิดเป็นบุตรของ คฤหบดีเช่นเดียวกับพระรัฐบาลเถระ ในเมืองหงสาวดี เมื่อบิดา ของแต่ละท่านล่วงลับไปแล้ว ท่านทั้งสองได้รับทรัพย์มรดกที่ ตกทอดมาทั้งหมด ครั้นได้รับแล้ว ก็คิดว่าทรัพย์สมบัติจำนวนมากขนาดนี้ ติดตัวบรรพชนของเราไปไม่ได้ ต่างพากันทอดทิ้งไว้ เราทั้งสองควรจะหาทางทำให้ทรัพย์เหล่านี้ นำติดตัวไปได้ใน ภพชาติเบื้องหน้า

เมื่อคฤหบดีบุตรทั้งสองคิดหาวิธีการได้แล้ว สั่งให้สร้าง โรงทานขึ้นที่ประตูเรือนทั้ง ๔ แห่ง ท่านทั้งสองได้ตั้งใจบริจาค มหาทานแก่มหาชน มีคนกำพร้า และคนเดินทางไกลเป็นต้น แต่ว่าการบริจาทานของสองสหาย มีความแตกต่างกันคนละ

*มก. เล่ม ๓๒ หน้า ๓๙๕

พุทธชิโนรส (๑)

๑๘๓

แบบคือ คนหนึ่งก่อนให้ทานสิ่งใด จะถามผู้มาขอก่อนว่า ต้องการอะไร แล้วจึงค่อยมอบสิ่งนั้นให้ จึงได้นามว่า “อาคตวาจก” ซึ่งแปลว่า ผู้ให้ตามที่ผู้ขอต้องการ ส่วนอีกคนหนึ่งไม่เคยถามผู้มาขอ เมื่อมีผู้มาขอก็จัดสิ่งของใส่ลงในภาชนะของผู้ขอทันที และส่งให้ไป ดังนั้นจึงได้นามว่า “อนาคตวาจก” หมายถึง ผู้ไม่ให้ตามที่ผู้ขอต้องการ

วันหนึ่ง ท่านทั้งสองชวนกันออกไปนอกบ้านแต่เช้าตรู่ เพื่อจะอาบน้ำชำระร่างกาย ขณะนั้นเอง มีดาบสผู้ทรงอภิญญามีฤทธิ์มาก ๒ ตน เหาะมาจากป่าหิมพานต์ ได้เหาะลงมายืนในสถานที่ใกล้ๆ กันกับที่ท่านทั้ง ๒ ยืนอยู่ ดาบสทั้งสองท่านกำลังจัดเครื่องบริวาร เตรียมจะเข้าสู่หมู่บ้านเพื่อภิกขาจาร ท่านทั้งสองจึงชักชวนกันตรงไปหาดาบส แล้วนมัสการด้วยความเคารพ จากนั้นเชื้อเชิญให้ดาบสนั้นไปฉันภัตตาหารที่บ้านของตน หลังจากถวายภัตตาหารให้ดาบสทั้งสองขบฉันเสร็จแล้ว ก็ถือโอกาสนิมนต์ให้ท่านมาฉันภัตตาหารที่บ้านเป็นประจำ

ซึ่งตามปกติเมื่อดาบสทั้งสองฉันอิ่มแล้ว จะมีที่พักกลางวันแตกต่างกัน คนหนึ่งเป็นคนขี้ร้อน มักจะไปพักกลางวันอยู่ในนาคพิภพใต้มหาสมุทร จึงทำให้เวลามาฉันภัตตาหารที่บ้านของอุปัชฌาย์ของตนมักจะให้พรว่า “ขอให้ภพอันเป็นที่อยู่

พุทธจริยธรรม (๑)

๑๘๔

ของท่านอุปัฏฐาก จงเป็นประดุจดั่งภพของพญาปลูวินทร-
นาคราชเถิด” ทำให้คฤหบดีบุตรท่านนั้นสงสัยแต่ไม่มีโอกาสถาม
จนกระทั่งวันหนึ่งก็กล่าวว่า “ข้าพเจ้ายังไม่ทราบความหมาย
ของคำอนุโมทนาทานนั้นเลย ช่วยเล่าเรื่องภพของนาคราชให้
ข้าพเจ้าฟังด้วยเถิด”

ดาบสชี้แจงให้ฟังว่า “ท่านกุฎุมพี คำอนุโมทนาทานนั้น
หมายความว่า ขอให้สมบัติของท่านจงเป็นเช่นกับสมบัติของ
พญานาคราช สมบัติของวังบาดาลนั้น มีความสวยงาม
วิจิตรอลังการยิ่งนัก อาตมาอยากให้คุณได้ไปเสวยสมบัติใน
พิภพของพญานาค จึงได้กล่าวอนุโมทนาทานของท่าน” ท่าน
คฤหบดีผู้เป็นอุปัฏฐาก เมื่อทราบความหมายแล้ว จึงตั้งความ
ปรารถนาทุกครั้งที่ถวายทาน เพื่อให้ได้สมบัติแห่งพญาปลูวิน-
ทรนาคราช

ส่วนดาบสอีกตนหนึ่ง มักจะเหาะขึ้นไปบนสวรรค์ชั้น
ดาวดึงส์ไปพักผ่อนกลางวันที่เสรีสภวิมานที่ว่างเปล่าจากเทพบุตร
และเทพธิดา เมื่อได้เห็นทิพยสมบัติอันมากมายของท้าวสักก-
เทวราชแล้ว จึงกล่าวให้พรแก่คฤหบดีบุตรผู้เป็นอุปัฏฐากของ
ตนว่า “ขอให้ที่อยู่ของท่าน จงเป็นดังวิมานของท้าวสักกเทว-
ราชเถิด” คฤหบดีบุตรเกิดข้องใจ จึงถามท่านดาบสนั้นว่า “ทำไม

พุทธบริษัท (๑)

๑๘๕

พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าจึงกล่าวอย่างนั้น” ครั้นทราบความหมายของคำให้พรแล้ว ก็ตั้งความปรารถนาเป็นท้าวสักกเทวราชตลอดมา

คฤหบดีบุตรทั้งสองละโลกไปแล้ว ได้ไปเกิดในสถานที่ตามที่ตั้งความปรารถนาไว้ คนที่ตั้งความปรารถนาเพื่อจะได้สมบัติของพญาปฐวิทรนาคราช ก็ไปบังเกิดเป็นพญานาคชื่อว่า ปฐวิทร พญานาคนั้นเมื่อเห็นอรรถภาพของตนที่ต้องเลื้อยไปด้วยท้อง เกิดความเสียใจ หวนคิดว่า ดาบสพรรณาคูณของสถานที่อันไม่เป็นที่เจริญใจแก่เราเลย เพราะกำเนิดของนาคนี้ต้องเลื้อยไปด้วยท้อง สงสัยดาบสที่เราอุปฐาก คงจะไม่รู้จักสถานที่อันเป็นแน่

ขณะนั้นเอง พวกนางนาคที่ประดับตกแต่งร่างกายงดงามต่างถือเครื่องทิพยดุริยางค์ดนตรีมาบรรเลงขับกล่อมขึ้นทั่วทุกทิศทางแก่พญานาคนั้น และในขณะเดียวกัน พญานาคปฐวิทรก็กลายร่างเป็นมาณพหนุ่มทันที ซึ่งตามปกติ เมื่อเหตุ ๕ อย่างตั้งแต่ถือปฏิสนธิ ลอกคราบ นอนหลับ เสพเมถุนกับนางนาค และตนเองจะต้องจุติ เกิดขึ้นกับนาคทั้งหลายที่แปลงเป็นมนุษย์จะต้องกลายร่างกลับเป็นนาคตามเดิมทันที

ส่วนคฤหบดีบุตรอีกท่านหนึ่ง ได้ไปบังเกิดเป็นท้าวสักกเทวราชสมความปรารถนา ส่วนว่าทั้งสองท่านนั้น เมื่อมาพบ

พุทธชินราช (๑)

๑๘๖

กันในลัมปารายภพแล้วจะรู้สึกอย่างไร และเรื่องราวจะเป็น
อย่างไรต่อไปนั้น เราคงต้องมาติดตามศึกษากันในคราวต่อไป

จะเห็นได้ว่าการตั้งเป้าหมายการดำเนินชีวิตในสังสารวัฏนั้น
มีความสำคัญมาก ถ้าเราตั้งเป้าหมายไว้ถูกต้อง จะทำให้เรา
ย่นย่อหนทางการสร้างบารมีให้สั้นลง และถึงจุดหมายปลายทาง
ได้เร็วยิ่งขึ้น แต่ถ้าตั้งเป้าหมายไว้ผิดพลาด ชีวิตจะคลาดเคลื่อน
จากพระนิพพาน เหมือนคนเดินหลงทาง ต้องเสียเวลา กว่าที่จะ
กลับมาสู่เส้นทางที่ถูกต้อง และพบทางออกได้ ต้องใช้เวลา
นานมาก เสียทั้งเวลาและอารมณ์

ดังนั้น การได้รับคำแนะนำจากกัลยาณมิตรผู้ชี้หนทาง
สว่าง ซึ่งเปรียบเสมือนการกำหนดเข็มทิศของชีวิต ที่จะนำเรา
ไปสู่เป้าหมาย คือที่สุดแห่งธรรม จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก
เพราะฉะนั้นให้พวกเราทุกคน หมั่นคบหากับกัลยาณมิตรผู้ชี้
ทางสว่าง เราจะได้เป็นบัณฑิตนักปราชญ์ ผู้รู้ทางออกจาก
สังสารวัฏ ทำให้เราไม่ประมาทในการสั่งสมบุญ กลับเร่งเพิ่มพูน
ความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจอย่างเต็มที่ เมื่อเรามีความบริสุทธิ์
บริบูรณ์ เราจะเป็นกัลยาณมิตรให้แก่ตนเอง และชาวโลกได้
อย่างแท้จริง

